

**Stanowisko Rady Wydziału Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Śląskiego
w Katowicach w sprawie planowanego zwiększenia wycinki drzew w Puszczy Białowieskiej
przyjęte w dniu 22 stycznia 2016 r.**

Rada Wydziału Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Śląskiego wyraża zdecydowanie negatywną opinię w odniesieniu do planowanych działań na obszarze Puszczy Białowieskiej, a w szczególności do propozycji zwiększenia pozyskania drewna oraz wzrostu ingerencji gospodarki leśnej w strukturę i stopień zachowania zbiorowisk leśnych tego obszaru, zawartą w projekcie aneksu do Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Białowieża (Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku, 10 listopada 2015).

Puszcza Białowieska jest jedynym w Polsce, a najprawdopodobniej również w Europie, tak dobrze zachowanym fragmentem mieszanych lasów liściastych strefy umiarkowanej. Obszary takich lasów, jakie przed wiekami porastały Europę, w dalszym ciągu znajdują się poza obszarami chronionymi, dlatego od lat 90. XX wieku społeczeństwo i naukowcy zabiegają o rozszerzenie granic parku narodowego na teren całej Puszczy Białowieskiej. Warto podkreślić, że w 2014 r. cała Puszcza Białowieska, po obu stronach granicy, została wpisana przez UNESCO na Listę Obiektów Światowego Dziedzictwa (w 1979 r., na listę tę wpisany był tylko Białowieski PN). Wpisu dokonano na podstawie udokumentowanych danych o znaczeniu Puszczy dla ochrony ciągłości procesów naturalnych oraz dla zachowania wyjątkowego bogactwa gatunkowego, w tym gatunków związanych z martwym drewnem.

Nasz niepokój budzi, przygotowany przez Nadleśnictwo Białowieża, aneks dla Planu Urządzenia Lasu na lata 2012-2021, którego zapisy dopuszczają zwiększenie wycinki drzew na terenie Puszczy Białowieskiej aż ośmiokrotnie. Takie ewentualne działanie stanowi w naszej opinii naruszenie przepisów: art. 6 ust. 2 oraz art. 6 ust. 3 Dyrektywy Rady 92/43/EWG (tzw. Dyrektywy Siedliskowej), transponowanych do prawa krajowego zapisami art. 33 Ustawy o ochronie przyrody (z dnia 16 kwietnia 2004 r.). Stoi ono także w sprzeczności z porozumieniem zawartym w 2014 r. przez Rzeczpospolitą Polską z UNESCO w sprawie ochrony Puszczy Białowieskiej jako miejsca wpisanego na Listę Światowego Dziedzictwa Ludzkości. Umieszczenie Puszczy Białowieskiej na liście Światowego Dziedzictwa, uznanie jej unikatowej wartości jest ogromnym zobowiązaniem dla naszego kraju i stanowi kwestię wiarygodności Polski wobec społeczności międzynarodowej.

Lasy Państwowe argumentują, że zwiększenie cięć jest konieczne z uwagi na gradację kornika drukarza na tym obszarze. Nie zgadzamy się z opinią, że usuwanie zaatakowanych drzew ma służyć zwalczaniu kornika. Naszym zdaniem, potwierdzonym licznymi badaniami naukowymi, zaprezentowanymi m.in. w opiniach Państwowej Rady Ochrony Przyrody (z roku 2008 i 2015), zabieg ten nie ma istotnego wpływu na przebieg gradacji kornika. Może natomiast przyczynić się do pogorszenia stanu siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt oraz wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony Obszar Natura 2000 Puszcza Białowieska. Takie działania są naruszeniem integralności obszaru (*site integrity*) rozumianej jako zachowanie kluczowych struktur i procesów kształtujących funkcjonowanie lokalnego ekosystemu i stanowiącej podstawowy cel ochrony obszarów Natura 2000. W Planie Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Białowieska PLC200004 zwraca się uwagę, że usuwanie martwych i umierających drzew jest jednym z podstawowych zagrożeń dla siedlisk grądów kontynentalnych,

borów i lasów bagiennych oraz łągów, a wycinka lasu i usuwanie martwych świerków w wieku ponad 100 lat zagraża zachowaniu reliktywnej fauny puszczańskiej.

W 2012 roku, wraz z zatwierdzeniem obowiązujących planów urządzenia lasu w Puszczy Białowieskiej, osiągnięto kompromis pomiędzy ochroną naturalnych procesów a potrzebami lokalnych społeczności. Niestety teraz ten kompromis jest zagrożony. Zamiar kilkukrotnego podwyższenia poziomu pozyskania drewna, w stosunku do obowiązującego planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Białowieża, nie znajduje, naszym zdaniem, uzasadnienia. W pełni zgadzamy się z argumentami zawartymi w opinii Państwowej Rady Ochrony Przyrody (z 18 listopada 2015 r.) i stanowiskiem Komitetu Ochrony Przyrody PAN (z 26 listopada 2015 r.), które to instytucje naukowe w zdecydowany sposób przeciwstawiają się intensyfikacji użytkowania rębego Puszczy Białowieskiej i zasadności usuwania zaatakowanych drzew, służącym jakoby zwalczaniu kornika drukarza. Apelujemy o powstrzymanie prac nad zmianą aneksu Planu Urządzania Lasu i zapewnienie Puszczy Białowieskiej należytej ochrony.

W imieniu Rady Wydziału Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Śląskiego

Prof. dr hab. Iwona Szarejko
Dziekan Wydziału Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Śląskiego

Adresaci:

*Minister Środowiska
Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku
Nadleśniczy Nadleśnictwa Białowieża*

Do wiadomości:

*Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku
Dyrektor Białowieskiego Parku Narodowego*

